de Nederlandse ggz

Piet Mondriaanplein 25
3812 GZ Amersfoort
Postbus 830
3800 AV Amersfoort

T 033 460 89 00
info@denederlandseggz.nl
www.denederlandseggz.nl

NL 56 INGB 0687 2118 08
BTW NL 8059.20.973.B01
KvK 40483580

Vaste Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid
cie.jv@tweedekamer.nl
afschrift: cie.vws@tweedekamer.nl

Position Paper voor rondetafelgesprek kansspelen

Inleiding

Drie jaar geleden werd de online gokmarkt - helaas tegen diverse waarschuwingen van onder meer onze branche en verslavingszorgspecialisten in -opengesteld. Sindsdien is het aantal online gokkers explosief gestegen, mede door agressieve reclamecampagnes van gokbedrijven. Dit heeft geleid tot een zorgwekkende toename van het aantal mensen dat zich meldt bij de verslavingszorg, vooral onder jongeren. Dit kost de samenleving veel, niet alleen qua inzet van geestelijke gezondheidszorg maar ook qua arbeidsverzuim, verstoorde relaties en een negatieve impact op jongeren. De Nederlandse ggz maakt zich nog steeds ernstige zorgen over deze ontwikkeling. Wij hebben de afgelopen jaren bij de diverse debatten in de Tweede Kamer herhaaldelijk aan de bel getrokken[1] en de politiek opgeroepen tot snelle actie om verdergaande (mentale) gezondheidsschade in te perken. Ook in dit paper kunnen we er glashelder over zijn: Zorg voor verdere regulering van de sector en stel harde eisen aan de kwaliteit van preventie om kwetsbare groepen beter te beschermen.

Probleemstelling

- De legalisering van de online gokmarkt heeft geleid tot een significante toename van problematisch gokken.
- De toename van gokverslaving zorgt voor een onverantwoord groeiende druk op de verslavingszorg en de bredere geestelijke gezondheidszorg. Tegen de achtergrond van de aanhoudend lange wachttijden in de ggz is dat niet uitlegbaar.
- Kansspelaanbieders zoeken de grenzen van de wet op ondanks de al aangescherpte regelgeving.
- Jongeren zijn bijzonder kwetsbaar voor de verleidingen van online gokken en de gevolgen daarvan op hun mentale gezondheid. Reclamecampagnes spelen slim in op het jonge brein door het inzetten van rolmodellen, ondanks dat dit bij wet verboden is.
- Online gokken is, mede door wildgroei van legale én illegale kansspelaanbieders, altijd en overal mogelijk en gaat razendsnel, wat de kans op verslaving vergroot.
- Problematisch gokken leidt niet alleen tot mentale gezondheidsproblemen zoals slaapproblemen en depressie, maar ook tot maatschappelijke problemen zoals schulden en sociale isolatie.
- Het aantal mensen dat hulp zoekt bij verslavingszorg is in 2023 met 15% gestegen, waarbij online gokken een steeds groter aandeel inneemt: Gokverslaving was bij bijna de helft van de

[1] Zie onder meer: Grote zorgen Tweede Kamer over (online) kansspelen; 240229-Inbreng-CD-kansspelen-VKN-deNLggz-VVGN.pdf; De Nederlandse ggz: neem gezondheidsrisico's bij gokken serieus; Nederlandse ggz roept op tot totaalverbod reclame online gokken - CasinoNieuws.nl;

mensen de reden om een eerste behandeling voor verslaving aan te gaan[2]. Dit zijn 2.456 mensen van gemiddeld 35 jaar en is vermoedelijk slechts het topje van de ijsberg.

- Jaarlijks kampt meer dan 1 miljoen van de volwassen Nederlanders met een verslaving aan middelen of gokken, wat leidt tot maatschappelijke kosten zoals gezondheidszorguitgaven, arbeidsverzuim en criminaliteit.
- Investeren in verslavingspreventie levert aanzienlijke besparingen op: per geïnvesteerde euro kan de opbrengst oplopen van €5 tot €40, voornamelijk door lagere kosten voor politie, justitie en gezondheidszorg.

Standpunt van de Nederlandse ggz
Om problematisch gokken effectief te bestrijden en de volksgezondheid te beschermen, pleit de Nederlandse ggz voor de volgende maatregelen:

1. **Een volledig reclameverbod voor online gokken**
    - Reclames voor online gokken leiden tot normalisering van risicovol gokgedrag, met name onder jongeren.
    - Het bestaande verbod op ongerichte gokreclame blijkt onvoldoende, aangezien aanbieders de grenzen van de regelgeving blijven opzoeken.
    - Een volledig reclameverbod voorkomt dat kwetsbare groepen worden blootgesteld aan verleidelijke gokboodschappen.
    - Advertenties benadrukken vaak de voordelen van gokken, zoals snel geld verdienen, terwijl de serieuze risico's onderbelicht blijven.
2. **Striktere zorgplicht voor kansspelaanbieders**
    - Kansspelaanbieders moeten proactief problematisch gokgedrag signaleren en ingrijpen. De zorgplicht en preventieplicht voor aanbieders moet steviger verankerd worden.
    - Er moeten duidelijke richtlijnen en sancties komen voor aanbieders die zich niet houden aan hun zorgplicht.
    - Preventieve maatregelen, zoals verplichte speellimieten en realtime monitoring van gokgedrag, moeten worden versterkt.
    - Kansspelaanbieders moeten transparanter worden over hun inspanningen om gokverslaving te voorkomen.
    - Een integrale aanpak van verslavingspreventie, zoals toegepast bij alcohol en drugs, moet ook gelden voor gokken om maatschappelijke schade te beperken.
3. **Versterkt toezicht en handhaving**
    - De Kansspelautoriteit moet meer middelen en instrumenten krijgen om overtredingen sneller op te sporen en streng te handhaven.
    - Transparantie-eisen en verplichte rapportages moeten worden aangescherpt om beter inzicht te krijgen in risicovol gokgedrag.

[2] https://www.ladis.eu/nl/over-ladis/kerncijfers

- Samenwerking tussen kansspeltoezichthouders en de verslavingszorg moet worden geïntensiveerd om problematisch gokken effectiever aan te pakken.
- Er moet, onder leiding van het Trimbos-instituut in samenwerking met het RIVM en de Kansspelautoriteit (Ksa), periodiek onderzoek worden uitgevoerd naar de impact van online gokken op de volksgezondheid en de effectiviteit van de getroffen maatregelen.
- Wat betreft preventieprogramma's is het van belang een centrale, nationale aanpak te hanteren, geleid door de Kansspelautoriteit in samenwerking met verslavingszorginstellingen, zodat vroegtijdige interventies kunnen leiden tot aanzienlijke besparingen en betere volksgezondheid.

Conclusie
De opengestelde online gokmarkt heeft geleid tot een onacceptabele toename van gokverslaving en een onverantwoord stijgende druk op de ggz. Om deze trend te keren, is een volledig reclameverbod noodzakelijk, moeten kansspelaanbieders een strengere zorgplicht krijgen, en dient het toezicht op de gokmarkt te worden verbeterd. De Nederlandse ggz roept de overheid op om deze maatregelen snel door te voeren om verdere schade aan de volksgezondheid te voorkomen. Bovendien toont onderzoek aan dat investeren in verslavingspreventie niet alleen een morele noodzaak is, maar ook aanzienlijke economische en maatschappelijke voordelen biedt.

Uiteraard zijn wij graag bereid dit paper nader toe te lichten. U kunt daartoe altijd contact opnemen met onze adviseur public affairs, Joeri Redder-Veen (jveen@denederlandseggz.nl / 06-39837495).

Wij wensen u veel wijsheid in de verdere behandeling van dit thema toe.